

Creatieve leden gezocht.

U bent van de redactie gewend dat iedere Strandloper een andere voorpagina heeft. Jarenlang hebben Dick Hoek en Arnold Meijer de voorpagina's verzorgd. Daarna heeft de redactie deze taak overgenomen. Over deze taak moet men niet te licht denken. Foto's konden we helaas niet gebruiken omdat een foto op de voorpagina een vrij kostbare zaak is. Een tekening is duidelijk en kan zonder meer worden gebruikt. Alleen het produceren van een tekening kan een tijdrovende bezigheid zijn. Wij doen een beroep op onze creatieve leden. Als u kunt tekenen of natekenen van een foto stuur dan eens wat tekeningen naar de redactie. Bij voldoende respons krijgt de Strandloper ieder kwartaal een nieuwe voorpagina.

Binnen de redactie leeft ook de gedachte, als er weinig tekeningen voor een voorpagina worden ingezonden, om een jaar lang voor de voorpagina van de Strandloper dezelfde tekening te gebruiken. Bij iedere nieuwe jaargang komt dan ook weer een nieuwe tekening op de voorpagina.

Bent u creatief help ons uit de brand. Uw tekening komt misschien wel een jaar lang op de Strandloper. De grootte van een tekening is niet belangrijk. Kleine tekeningen kunnen worden 'opgeblazen' en grote kunnen worden verkleind. Probeer het eens.

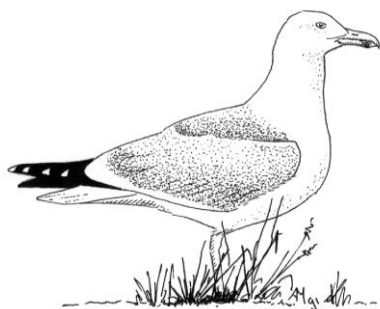
Tekeningen graag inleveren bij de redactie, Kees Erkelens, Stakman Bossestraat 68, 2203-GL Noordwijk.

Ook in Noordwijk broeden Zilvermeeuwen op daken

Jelle van Dijk

Zilvermeeuwen waren in het begin van deze eeuw beslist niet talrijk. Pas toen de overheid beschermende maatregelen afgekondigde nam het aantal broedvogels toe en vestigde de soort zich ook als broedvogel in de duinen van Wassenaar (Meijndel). Tot het einde van de jaren twintig maakte men zich zorgen over de lage aantallen en het clandestiene rapen van eieren.

Hierna nam de Zilvermeeuw flink in aantal toe wat leidde

tot een omslag in het denken over deze soort: in plaats van een bedreigde soort was de Zilvermeeuw een bedreiging voor andere duinbewoners geworden. Door het rapen en schudden van de eieren probeerde men de grootte van de kolonie te beperken tot niet meer dan zo'n 1000 paren. De chemische verontreiniging van het kustwater in de jaren zestig maakte een verdere bestrijding overbodig: de stand werd gedecimeerd. Pas in 1973 besloot men de stand verder ongemoeid te laten. Dit had tot gevolg dat er binnen tien jaar ruim 5000 paren in de Wassenaarse duinen broedden. In het begin van de jaren zeventig kregen de Wassenaarse Zilvermeeuwen gezelschap van Kleine Mantelmeeuwen. Hun aantal liep op tot 2000 paren in het begin van de jaren tachtig. Vergelijkbare ontwikkelingen werden gemeld uit de duinen bij Zandvoort en Schoorl (daar vooral veel

Stormmeeuwen).

In 1976 werden in Meijndel Vossen waargenomen. Doordat het jachtbedrijf in die jaren nog in volle omvang werd uitgeoefend, kon de vossenpopulatie slechts langzaam toenemen. Na 1985 was er geen houden meer aan. Binnen vijf jaar lukte het de Vossen het broeden van ruim 7000 paren meeuwen volledig te verstoren. Deze ontwikkeling werd gesignaleerd in alle duingebieden tussen Den Helder en Hoek van Holland.

De afname in de duinen ging gepaard met vestiging van meeuwen op daken in stedelijke omgeving. De eerste berichten kwamen uit het havengebied van IJmuiden, gevolgd door het terrein van het Reactorcentrum bij Petten en de binnenstad van Leiden. Vermoedelijk vonden aan het einde van de jaren tachtig in meer plaatsen broedgevallen plaats. Deze vestigingen kregen in sommige gevallen veel publiciteit.

Het Leidsch Dagblad publiceerde allerlei vreselijke verhalen over Zilvermeeuwen, terwijl andere Leidenaars juist hoog opgaven van het klagende geluid dat meeuwen op elk uur van de dag kunnen produceren. De klachten namen dusdanig toe dat de gemeente Leiden besloot tot systematische bestrijding van Zilvermeeuwen over te gaan. Om hoeveel paren Zilvermeeuwen en Kleine Mantelmeeuwen het in Leiden gaat is niet bekend. In Alkmaar kreeg men ook met broedende meeuwen op daken te maken. Omdat de meeuwen in Alkmaar vrijwel uitsluitend daken op bedrijventerreinen uitkozen, was er minder overlast.

De VWG Alkmaar telde in 1994 68 nesten van de Zilvermeeuw, 13 nesten van de Kleine Mantelmeeuw en 258 nesten van de Stormmeeuw (Smit et al. 1995). Hoewel we de aantallen van Leiden niet precies kennen is wel duidelijk dat het evenals in Alkmaar maar een fractie betreft van de aantallen die voorheen in de duinen broedden.

Dat de Zilvermeeuw ook op Noordwijkse daken zou gaan broeden, lag gelet op het voorgaande wel in de lijn der verwachtingen. Zonder daadwerkelijk bepaalde daken te

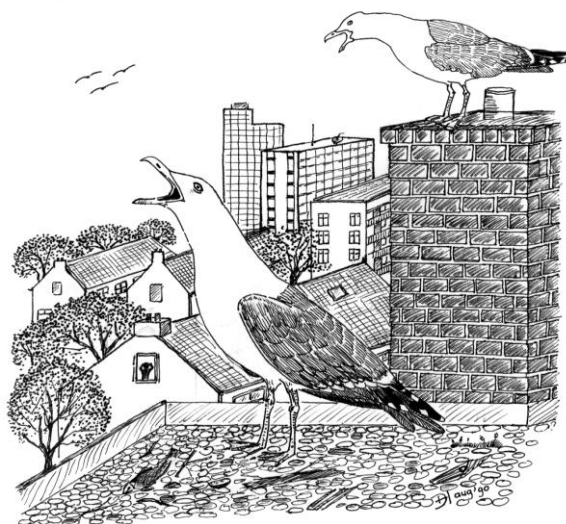
beklimmen is het broeden moeilijk met zekerheid vast te stellen. Ook de Katwijkse vogelaars beseffen dat ter dege. In hun recente uitgave *De vogels van Katwijk* (1996) schrijven zij: "de laatste jaren wordt regelmatig op daken gebroed, maar het is nog onduidelijk om welke aantallen het gaat." Zelfs een uitspraak als die van onze Katwijkse vrienden, durfden wij tot voor kort niet in de mond te nemen. In 1997 hoorden wij voor het eerst dat er door enkele paren Zilvermeeuwen gebroed was op bepaalde daken van de Willem van den Berghstichting. Aantallen en precieze locaties werden echter niet genoemd.

In het kader van het nieuwe SOVON-broedvogelproject werd aan onze vereniging gevraagd om zo nauwkeurig mogelijk na te gaan welke soorten in onze omgeving met zekerheid broeden met daarbij een vermelding van het aantal broedparen. Dit nieuwe onderzoek, dat in geheel Nederland plaats vindt, was een goede aanleiding om de geheimzinnigheid rond de Zilvermeeuw de wereld uit te helpen. Een dak waar altijd Zilvermeeuwen te zien zijn, is het dak van het ESTEC-complex. Vanaf het hoogste duin in de nabij gelegen Coepelduinen werd geprobeerd zicht op sommige delen van het dak te krijgen. Dit leverde echter niets op. Op veel daken waren wel meeuwen te zien, maar nesten konden niet worden waargenomen. Alleen meeuwen op een dak zegt helemaal niets, want veel volwassen meeuwen broeden niet terwijl ze toch veel lawaai maken. Daarom werd per brief toestemming gevraagd om de daken van ESTEC te mogen inspecteren. Het antwoord liet even op zich wachten, maar gelukkig kregen we nog voor het einde van het broedseizoen toestemming om het dak op te mogen. Op 30 juni vervoegden Annelies Marijnissen en Jelle van Dijk zich bij de portier en vergezeld van twee functionarissen van ESTEC werd die middag een tocht over de daken gemaakt. De heer J. Maas wist de nesten precies te zitten. Hij toonde ons 12 nesten.

Eén nest bevatte nog eieren, op de andere nesten waren donsjongen te zien. Zodra een dakluik of deur geopend werd, brak er een hels kabaal van de oudervogels los, terwijl de jongen van het nest renden en een goed heenkomen zochten achter een luchtkoker of onder een dakrand. Onder de alarmerende meeuwen bevond zich ook een paartje Kleine Mantelmeeuwen. Het is niet geheel uitgesloten dat één van de nesten toebehoorde aan dit paartje. Nestjongen van Kleine Mantels zijn nauwelijks te onderscheiden van jonge Zilvermeeuwen. Ook werd ons duidelijk dat het aantal alarmerende meeuwen veel groter is dan de 24 Zilvermeeuwen die hier daadwerkelijk tot broeden waren overgegaan. De heer Maas wist ons te vertellen dat er dit jaar meer meeuwen broeden dan ooit. In 1997 had hij 7 nesten geteld en volgens hem had de Zilvermeeuw voor het eerst in 1993 op een dak van ESTEC gebroed. Zolang de nesten geen gevaar opleveren voor verstopping van luchtkokers en waterafvoeren worden ze ongemoeid gelaten. Behalve op het ESTEC-terrein hebben Zilvermeeuwen dit jaar ook met zekerheid op daken van de Willem van den Berghstichting gebroed. Op de hoge puntdaken van de Triangel werden steeds alarmerende Zilvermeeuwen

gezien. Na vele bezoeken zag Jelle van Dijk op 4 juli een donsjong staan op de rand van een platje tussen twee puntdaken. Er werd hier door vier paren Zilvermeeuwen en één paar Kleine Mantelmeeuwen gealarmeerd. Enige dagen later ontdekte Annelies Marijnissen op een gebouw aan de Pianolaan nog twee niet-vliegvlugge Zilvermeeuwen. Op de Berghstichting hebben dus minimaal 2 paren Zilvermeeuwen gebroed en het broeden van de Kleine Mantelmeeuw moet ook hier niet worden uitgesloten.

Omdat ook in de kern van Noordwijk-Binnen regelmatig roepende Zilvermeeuwen op daken worden gesignaleerd, beklommen Dick Passchier en Hein Verkade begin juli de toren van de Grote Kerk. Met de telescoop inspecteerden zij vanaf de toren de daken van het Hof van Holland, de Kerkstraat en de Beeklaan, plaatsen waar regelmatig Zilvermeeuwen waren waargenomen. Hun onderzoek leverde niets op.

Afsluitend kunnen we ten aanzien van de stand van de Zilvermeeuw in Noordwijk het volgende concluderen: de Zilvermeeuw broedt vanaf 1993 op het dak van ESTEC met in 1998 12 paren en vanaf 1997 op de Berghstichting met in 1998 minimaal 2 paren. Iedereen die de komende jaren broedende meeuwen vindt, wordt verzocht dit door te geven. Dit verzoek betreft niet alleen Noordwijk, maar ook de overige dorpen (en bedrijventerreinen!) in de Duin- en Bollenstreek.

Literatuur

Bouman A.E., de Bruijn G.J., van Hinsberg A., Sevenster P., Wanders E.A.J. & Wanders R.M. 1991. *Meeuwen. Opkomst en ondergang van een meeuwenkolonie*. KNNV-Uitgeverij, Utrecht.
 Meijer A., van Egmond A., van der Bent G. & van Rossum R. 1996. *De vogels van Katwijk*. Vogelclub Katwijk.
 Smit H., Roobeek C.F. & Platteeuw M. 1995. *De broedvogels van Alkmaar in 1994*. Vogelwerkgroep Alkmaar en omstreken.